

Załącznik nr 1
do Uchwały Nr /24
Rady Miejskiej w Jezioranach
z dnia

**Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów
alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na lata
2025 – 2027**

WSTĘP

Alkoholizm, narkomania, uzależnienia behawioralne stanowią wyzwania cywilizacyjne o zasięgu globalnym. Powodują stały wzrost problemów społecznych, stwarzają zagrożenia i obniżają ogólny poziom zdrowia społeczeństwa. Powiązane z nimi są m.in. problemy przemocy domowej, ubóstwo i wykluczenie społeczne.

Problemy związane z alkoholem są najtrudniejszymi do rozwiązania spośród problemów społecznych występujących w Polsce. Alkohol jest legalnym, łatwo dostępnym towarem rynkowym, lecz szkody jakie generuje wśród społeczeństwa spowodowały, iż ustawodawca wprowadził regulacje mające na celu ograniczanie rozmiarów tych szkód oraz przeciwdziałanie ich powstawaniu.

Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, przeciwdziałaniem narkomanii oraz uzależnieniami behawioralnymi należą do zadań własnych gminy. Zadania te są realizowane za pomocą Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

Problem uzależnienia od alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych prowadzi do często nieodwracalnych szkód zdrowotnych, psychologicznych i społecznych. Mimo wieloletnich działań mających na celu zwiększenie świadomości na temat konsekwencji nadużywania tych substancji, problem istnieje i przyjmuje tendencję wzrostową.

Aby zapobiec uzależnieniom behawioralnym, rosnącemu zainteresowaniu alkoholem, dopalaczami i substancjami psychoaktywnymi należy skupić się na działaniach wśród młodych ludzi, należy zaproponować im wiele atrakcyjnych form spędzania czasu wolnego, położyć większy nacisk na rozwój pasji i zainteresowań, należy również zadbać o odporność psychiczną młodego człowieka, pomagając mu zrozumieć siebie i otaczający świat. Konieczne jest także prowadzenie działań edukacyjno-informacyjnych. Podejmowanie różnorodnych działań sprzyja poprawie jakości życia, zarówno pojedynczych jednostek, jak i całej społeczności lokalnej.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, zwany dalej Programem, uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii oraz uzależnienia behawioralne określone w Narodowym Programie Zdrowia. Program określa strategię i kierunki

działania w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód wynikających z nadużywania alkoholu, narkotyków, innych substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych.

Budowanie spójnej strategii przeciwdziałania problemom uzależnień od alkoholu oraz narkotyków opiera się na systematycznym i konsekwentnym wdrażaniu działań profilaktycznych i terapeutycznych przy współpracy z różnymi jednostkami oraz organizacjami, których działania statutowe obejmują profilaktykę i przeciwdziałanie alkoholizmowi oraz narkomanii. Przy opracowaniu Programu uwzględnione zostały rekomendacje Krajowego Centrum Uzależnień jak również wnioski i rekomendacje zawarte w opracowanej dla Gminy Jeziorany, diagnozie problemów społecznych. Program jest kontynuacją zadań realizowanych w latach ubiegłych.

I Podstawa prawna:

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz.U. z 2023 r., poz. 2151 ze zm.),
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t. j. Dz.U. z 2023r., poz.1939),
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t. j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1673),
4. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1283),
5. Ustawa z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1465),
6. Ustawa o zdrowiu publicznym z dnia 11 września 2015r. (t. j. Dz.U. z 2024 r., poz. 1670),
7. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz.U. z 2023 r., , poz. 1870),
8. Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 z dnia 30 marca 2021 (Dz.U. z 2021 r. poz. 642).
9. Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Jeziorany na lata 2020-2026 (załącznik do Uchwały Nr XII/118/20 Rady Miejskiej w Jezioranach z dnia 28 lutego 2020 r.)
10. Ustawa z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023r., poz 1718).

II ZESPÓŁ PRACUJĄCY PRZY TWORZENIU PROGRAMU

Przy opracowaniu Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz przeciwdziałania Narkomanii brali udział członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Jezioranach.

III DIAGNOZA UZALEŻNIEŃ

1. Dane dotyczące zjawiska problemów alkoholowych młodzieży w Polsce.

Spożywanie każdego rodzaju alkoholu w młodym wieku, w tym niskoprocentowego, jak piwo zwiększa ryzyko uzależnienia w przyszłości – im wcześniejszy wiek inicjacji alkoholowej, tym ryzyko to jest większe. Prawdopodobieństwo uzależnienia maleje o 14% z każdym rokiem opóźnienia wieku inicjacji, a prawdopodobieństwo nadużywania – o 8%. Istnieją trzy główne determinanty wczesnej inicjacji alkoholowej: rodzina, grupa rówieśnicza i reklama piwa – w przypadku Polski jest to jedyna prawnie dozwolona reklama - których współoddziaływanie normalizuje obecność napojów alkoholowych, a szczególnie piwa w życiu młodych ludzi od najmłodszych lat. Nie ma znaczenia, pod jaką postacią nieletni piją alkohol – napoje niskoprocentowe również są szkodliwe dla zdrowia psychicznego i fizycznego rozwijającego się nastolatka. Pierwszy etap inicjacji alkoholowej odbywa się w domu, za wiedzą i zgodą rodziców, w wieku 10-12 lat. Problem dotyczy 85% badanych młodych. Drugi etap inicjacji odbywa się poza domem, w gronie rówieśników – mediana wieku to 16 lat.. Polska młodzież pod względem wieku inicjacji oraz innych wskaźników spożycia alkoholu, takich jak częstotliwość picia, wielkość spożycia, częstotliwość picia nadmiernego lub upijania się, nie należy do przodującej w Europie - lokuje się w grupie krajów o średniej wartości wskaźników (ESPAD). Pod tym względem w Polsce od 2007 r. notuje się trendy spadkowe, dlatego należy podkreślić, iż teza o szczególnym rozpiciu polskich nastolatków nie znajduje potwierdzenia w badaniach. Pierwszym alkoholem, po który sięgają niepełnoletni jest piwo. A 78% badanych miało okazję za przyzwoleniem rodziców poznać smak piwa (alkoholowego bądź bezalkoholowego). Jest to więcej niż w przypadku wszystkich innych rodzajów alkoholu razem wziętych (68%). We wzorze picia polskiej młodzieży dominuje piwo, co spotykamy także w większości krajów uczestniczących w badaniu ESPAD. 64% badanych młodych uważa, że nieletni mają łatwy dostęp do alkoholu – najłatwiejszy do piwa, kupowanego przez 66% niepełnoletnich z uwagi na niską cenę (59%) i dobrą dostępność w sklepach (52%). 77%

respondentów badania stwierdziło, że spotkało się z reklamami piwa, kiedy byli niepełnoletni. Główny sposób oddziaływania reklam na niepełnoletnich to nie sam produkt, ale kreowane w reklamie pozytywne emocje, styl życia i atrakcyjny świat, których spoiwem staje się piwo. Promowany w reklamach atrakcyjny styl życia, któremu towarzyszy spożywanie piwa, może prowadzić do szybkiego ukształtowania systemu przekonań poznawczych wśród nieletnich, w którym wiele osób zapomina, że piwo to też alkohol, jak każdy inny napój alkoholowy. Stwierdzenie „piwo to nie alkohol” pada często na imprezach. Jednocześnie uczestnicy badania ICS nie potrafili ocenić, jaka jest zawartość alkoholu w kieliszku wina (150 ml), kieliszku wódki (50 ml) i kuflu piwa (500 ml). 44% dorosłych Polaków deklaruje, że reklamy piwa są im obojętne, a tylko 8% twierdzi, że zachęcają ich do picia piwa. Ten negowany przez respondentów wpływ reklamy piwa na zakup i spożycie jest często kwestionowany przez psychologów i socjologów, szczególnie, że badani, jednak inaczej oceniają ich wpływ na innych: 28% uważa, że przyczyniają się do zwiększenia spożycia alkoholu; 22% uważa, że zachęcają młodzież do picia piwa; 26% jest zdania, że nie powinny być dostępne dla niepełnoletnich. Na picie piwa, w tym przez nieletnich, jest większe społeczne przyzwolenie niż na spożywanie innych napojów alkoholowych, nawet w przestrzeni publicznej. 62% dorosłych Polaków ocenia, że picie piwa w miejscach publicznych jest bardziej społecznie akceptowane niż mocniejszych alkoholi. Sponsoring wydarzeń sportowych, muzycznych czy filmowych, często transmitowanych do milionów odbiorców, buduje pozytywne nastawienie do piwa jako kategorii oraz zwiększa jego społeczną akceptację jako części kultury i społeczeństwa. Wykorzystując współczesne trendy pokolenia Z, koncerty piwowskie, dzięki nowym produktom funkcjonalnym, o niskiej lub zerowej zawartości alkoholu, ograniczonej zawartości cukru czy szerokiej gamie smaków wchodzi w nowe segmenty konsumentów i nowe obszary percepcji konsumentów skoncentrowane na „zdrowym stylu życia”. Takie produkty są reklamowane pod tymi samymi markami, co ich alkoholowe odpowiedniki, przez co osławiają obecność piwnych marek i smak piwa w życiu młodych odbiorców. Rozróżniamy dwie grupy potrzeb związane z piciem alkoholu przez niepełnoletnich: potrzeba przynależności – bycia częścią grupy rówieśniczej oraz spełnienie oczekiwań grupy, potrzeba emocjonalna – rozluźnienia, poprawy nastroju, zwiększenia pewności siebie, odreagowania czy uczczenia czegoś. Młodzi ludzie są szczególnie narażeni na szkodliwe działanie alkoholu, ponieważ ich mózgi i ciała wciąż się rozwijają. Spożywanie przez nich alkoholu w różnych ilościach i upijanie powoduje nieodwracalne uszkodzenie młodych ewolucyjnie części mózgu, związanych z wyższymi funkcjami psychicznymi i pogorszenie funkcji poznawczych młodzieży, co przekłada się na gorsze radzenie sobie z nauką i zmniejszenie szansy osiągnięcia sukcesu życiowego. Wg

ESPAD rośnie odsetek nastolatków przekonanych o ryzykach zdrowotnych związanych z piciem napojów alkoholowych. Część dzieci w wieku 11 lat ma już za sobą inicjację alkoholową. Są i młodsi, ale to właśnie grupę od 11. roku życia obejmują cykliczne międzynarodowe badania HBSC (Health Behaviours in School-aged Children), przeprowadzane co cztery lata we współpracy z Europejskim Biurem Regionalnym WHO. Gromadzą one dane na temat zachowań zdrowotnych i środowiska społecznego nastolatków w wieku 11, 13 i 15 lat. Najnowsza edycja HBSC (2021/2022) została przeprowadzona w 44 krajach Europy, Azji Środkowej i Kanadzie. Jej wyniki wskazują, że średnio 15% uczniów w wieku 11 lat, 33% uczniów w wieku 13 lat oraz 57% piętnastolatków ma za sobą próby picia alkoholu. W przypadku Polski odsetek dzieci, które już piły alkohol w tych grupach wiekowych jest mniejszy. Natomiast w grupie wiekowej piętnastolatków, wyniki dla Polski odpowiadają średniej HBSC – 54% dziewcząt i 58% chłopców w tym wieku jest po inicjacji alkoholowej. W badaniu HBSC sprawdzono również odsetek dzieci, które przynajmniej dwa razy w życiu upiły się oraz upiły się w ciągu ostatnich 30 dni poprzedzających badanie. Średnie wyniki dla badanych krajów to 2% jedenastolatków, 5% trzynastolatków oraz 20% piętnastolatków, którzy byli pijani co najmniej dwa razy w życiu. Wyniki dla Polski są identyczne w przypadku grup młodszych i wyższe w przypadku grupy piętnastolatków (21,5%). Niestety, odsetek polskich dzieci, które przyznały się do upicia w ciągu ostatnich 30 dni plasuje nasz kraj w pierwszej dziesiątce państw, gdzie wyniki są bardziej niepokojące: 3,5% jedenastolatków, 7,5% trzynastolatków oraz 18,5% piętnastolatków (21% chłopców) doświadczyło stanu upicia się w ostatnich 30 dniach.⁴ Niezależnie od tego, czy analizujemy wiek inicjacji alkoholowej, czy przypadki upojenia alkoholowego, wyraźny wzrost tych negatywnych zjawisk następuje pomiędzy 13. a 15. rokiem życia. Wyniki badań postaw i opinii zrealizowanych przez Instytut Człowieka Świadomego w maju 2024 roku pozwalają lepiej zrozumieć doświadczenia młodych z alkoholem we wczesnym i późniejszym wieku nastoletnim.

2. Problem narkomani wśród młodzieży w Polsce.

Nastolatki są narażeni na różne narkotyki, które mogą być dostępne w ich otoczeniu. Niektóre z tych substancji są nielegalne, inne są dostępne na rynku jako leki przepisywane przez lekarza.

Wiedza na temat popularnych narkotyków oraz objawów towarzyszących osobie pod ich wpływem, może pomóc w rozpoznaniu czy bliska osoba zażywa narkotyki. Z roku na rok rośnie liczba osób, które zażywają różne substancje psychoaktywne. W grupie ryzyka jest młodzież, która uzależnia się psychicznie i fizycznie w bardzo szybkim tempie. Powodów i okazji do

wzięcia narkotyku jest wiele – m.in. imprezy w plenerze, chęć zaimponowania innym, ciekawość, problemy emocjonalne czy potrzeba intensywnej nauki, by dobrze przygotować się do egzaminu.

Niektórzy mogą używać narkotyków jako formy rozrywki lub ucieczki od rzeczywistości, co może prowadzić do eksperymentowania z różnymi substancjami. Problem ten w przypadku młodzieży zwykle dotyczy osób od późnego nastoletniego do młodego dorosłego wieku, czyli od około 15 do 25 lat. Młodzież jest wyjątkowo podatna na eksperymenty z różnymi substancjami. Marihuana jest jednym z najczęściej stosowanych narkotyków wśród młodzieży. Zwykle jest palona w postaci jointów lub spożywana w przetworzonej formie (np. wypieków). Uzależnienie fizyczne odnosi się do stanu, w którym organizm dostosowuje się do obecności substancji chemicznych w organizmie, a taka osoba staje się tolerancyjna na działanie marihuany. By osiągnąć ten sam efekt, może z czasem potrzebować większej dawki narkotyku. Mogą też wystąpić objawy odstawienia – jak drażliwość, problemy z koncentracją, zaburzenia snu i apetytu. Z kolei uzależnienie psychiczne odnosi się do stanu, w którym nastolatek odczuwa silne pragnienie kontynuowania zażywania marihuany, ponieważ dostarcza ona przyjemność, ulgę od stresu lub problemów emocjonalnych. Osoba uzależniona psychicznie może mieć trudności w kontrolowaniu częstotliwości i ilości zażywanej marihuany. Zwykle też sięga po inne narkotyki – tzw. „twarde”. Statystyki pokazują, że Polska plasuje się w środku rankingu europejskiego pod względem spożycia narkotyków przez młodzież. Według raportu EMCDDA z 2020 roku, w Polsce w wieku 15-34 lat średnio 6,4% osób przyznało się do zażywania narkotyków w ciągu ostatniego roku. Dalej wyższy odsetek spożycia notowany jest m.in. w Czechach, na Słowacji, w Niemczech, Holandii czy Wielkiej Brytanii. Najczęściej młodzi ludzie zaczynają zażywać narkotyki w wieku 15-16 lat, ale zdarzają się przypadki już od 13-14 roku życia. Z biegiem lat ta granica wieku się przesuwają, a coraz młodsze dzieci sięgają po używki. Polską „specyfiką” na narkotykowej mapie Europy jest zjawisko zażywania leków poza wskazaniami lekarskimi oraz stosowanie tzw. dopalaczy. Dzieje się to zwłaszcza wśród nastolatków. Statystyki mówią, że ok. 10 proc. młodzieży zażywa/zażywało leki bez wskazań lekarskich w celu wywołania u siebie określonego stanu (np. uspokojenia się czy pobudzenia). W samym zjawisku sięgania po niedozwolone środki odurzające alarmujące jest przede wszystkim to, że narkotyki przyjmowane w młodym wieku są szczególnie niebezpieczne dla zdrowia psychicznego. Mogą uczynić największe szkody bio-psycho-społeczne zarówno doraźnie (nawet przy okazjonalnej próbie zażycia), jak i w dalszej perspektywie życiowej (hamowanie rozwoju, zaburzenia w psychospołecznym funkcjonowaniu, ukształtowanie się nawyku stosowania używek, uzależnienie)[2]. Narkotyki mogą prowadzić do samobójstw,

zabójstw, wypadków drogowych i innych tragicznych wydarzeń. Wśród osób uzależnionych od narkotyków notuje się też wyższy wskaźnik zachorowań na choroby zakaźne oraz całej gamy innych dolegliwości zdrowotnych (w zależności od przyjmowanej substancji). Najważniejszym krokiem w zapobieganiu narkomanii wśród młodzieży jest edukacja i profilaktyka. Należy uczyć młodych ludzi, jakie są skutki zażywania narkotyków, jakie są ryzyka, jak można się uzależnić i jakie są sposoby na uniknięcie tego problemu. Rodzice, nauczyciele, wychowawcy i osoby pracujące z młodzieżą powinni działać wspólnie, aby młodzi ludzie mieli świadomość zagrożeń, jakie niosą narkotyki. Dobrą sposobnością do mówienia o tym jest 26.06, czyli Międzynarodowy Dzień Zapobiegania Narkomanii. Rządy i organizacje na całym świecie podejmują wiele działań, aby przeciwdziałać narkomanii. Ważne jest, aby problem narkomanii był traktowany poważnie przez całe społeczeństwo i by podejmowane były skuteczne działania w celu jego zwalczania.

2. Uzależnienia behawioralne.

Uzależnienia behawioralne należą do grupy zaburzeń nawyków i popędów. Objawiają się poprzez uporczywe powtarzanie czynności w celu uzyskania uczucia zaspokojenia, ulgi lub przyjemności. Osoby uzależnione odczuwają przymus ponawiania swoich szkodliwych zachowań. Zaburzenia te dotyczą osób w każdym wieku i mają zróżnicowane podłoże.

Ostatnie dziesięciolecia prac naukowych psychiatrów i psychologów pozwoliły na wykazanie, że uzależnienia mogą dotyczyć także zachowań. Wiele osób skarży się na irracjonalny przymus wykonania konkretnej czynności - nawet, jeśli jednocześnie zdają sobie sprawę ze szkodliwych konsekwencji swojego zachowania. Nie są w stanie kontrolować swoich działań, często odczuwając wyrzuty sumienia po zrealizowaniu potrzeby. Możemy wówczas mówić o uzależnieniach behawioralnych. Mają one cechy praktycznie identyczne jak nałogi związane z substancjami. Występuje także zjawisko rosnącej tolerancji. Osoby zmagające się z uzależnieniami behawioralnymi muszą dostarczać sobie coraz silniejszych bodźców w celu uzyskania tych samych efektów. Dokładnie na tej samej zasadzie działa uzależnienie np. od alkoholu.

Nieleczone uzależnienia behawioralne prowadzą do zaniedbania innych źródeł przyjemności. Degradacji ulegają jakość życia osoby uzależnionej i wydajność jego pracy. Mimo świadomości istnienia problemu, osoba zmagająca się z opisywanymi dolegliwościami nie jest w stanie samodzielnie skorygować swojego zachowania. Problem ulega stałemu

pogłębieniu. Zaburzenia behawioralne dotyczą zarówno dzieci, jak i dorosłych. Próby wyrwania się ze spirali szkodliwych nawyków kończą się wystąpieniem objawów odstawienia. Uzależniona osoba doświadcza wówczas nieprzyjemnych reakcji fizjologicznych organizmu, takich jak bóle głowy, wymioty, potliwość i drżenie rąk. Równolegle odczuwa wstyd, lęku, rozdrażnienia i poczucia winy. Cechą charakterystyczną dla uzależnień behawioralnych jest odrzucanie przez chorego opinii otoczenia na temat swoich zachowań i ich skutków. Zdarza się, że osoba uzależniona żyje złudzeniami na temat swojego funkcjonowania, co potęguje trudności w nakłonieniu go do terapii.

Zaburzenia behawioralne są niezwykle obszerną grupą uzależnień. Dotyczą różnych sfer życia i mogą przybierać rozmaite formy.

Uzależnić można się między innymi od robienia zakupów (zakupoholizm), pracy (pracoholizm) lub kradzieży (kleptoholizm). Do zaburzeń behawioralnych zaliczają się ponadto:

- uzależnienie od seksu, masturbacji lub pornografii,
- niekontrolowane, kompulsywne objadanie się,
- przymus uczęszczania na solarium (tzw. tanoreksja),
- obsesyjna troska o sylwetkę i ćwiczenia fizyczne (bigoreksja) lub przesadna troska o jakość
- spożywanych pokarmów (ortoreksja),
- uzależnienie od zabiegów medycyny estetycznej lub modyfikacji ciała,
- hazard,
- uzależnienie od internetu,
- uzależnienie od gier komputerowych.

Wyróżnia się trzy główne modele powstawania uzależnień behawioralnych - biomedyczny, psychodynamiczny i poznawczo-behawioralny. Pierwszy z nich jest wyraźnie skupiony wokół mechanizmu nagrody i wydzielania dopaminy. Model psychodynamiczny z kolei bada związek między traumami z czasów dzieciństwa, zwłaszcza powstałych podczas budowania relacji z opiekunami. Teoria poznawczo-behawioralna wskazuje na patogenezę uzależnień w obrębie budowania nieprawidłowych wzorców zachowań dających tzw. wzmocnienie pozytywne. Ich wynikiem jest powtarzanie szkodliwych wzorców reakcji na przykład na sytuacje stresowe. Najistotniejszym czynnikiem terapii uzależnień behawioralnych jest wewnętrzna motywacja pacjenta. Musi on przede wszystkim zrozumieć istotę swojego problemu i wykazać szczerą chęć zmiany swoich zachowań. Bez silnej woli pacjenta i koncentracji na osiągnięciu celu nawet długotrwała psychoterapia nie da żadnych

rezultatów. Niemożliwe jest wyleczenie zaburzeń behawioralnych na siłę. Bynajmniej - całkowite wyleczenie w ogóle nie jest możliwe. Tak jak w przypadku alkoholizmu, nadzieję na poprawę funkcjonowania pacjenta daje tylko całkowite odejście od szkodliwych zachowań. Najlepsze rezultaty daje terapia poznawczo-behawioralna. Jej zadaniem jest analiza zachowania pacjenta i próba zmiany nawyków przy jednoczesnej nauce metod radzenia sobie z trudnymi emocjami. W leczeniu uzależnień sięga się również po farmakoterapię w celu ustabilizowania nastroju. Ułatwia to osobie chorej zmierzenie się ze swoimi problemami.

Profilaktyka uzależnień behawioralnych jest zagadnieniem równie złożonym jak ich leczenie. Wzmacnianie umiejętności komunikacyjnych u dzieci pomaga rozwinąć im asertywność i zarządzanie własnymi emocjami. To dobra droga do uniknięcia przyszłych problemów. Warto przyjrzeć się również umiejętnościom samodzielnego rozwiązywania problemów oraz budowania samoświadomości. Zdolność krytycznego patrzenia na negatywny wpływ środowiska oraz samokontroli jest kluczowa również dla osób dorosłych. W ramach profilaktyki zaburzeń behawioralnych niezwykle istotne jest poznanie metod radzenia sobie ze stresem, a także budowanie poczucia własnej wartości i realistycznej samooceny.

IV. DANE DOTYCZĄCE GMINY JEZIORANY.

Gmina Jeziorany położona jest w granicach Powiatu Olsztyńskiego, Województwa Warmińsko – Mazurskiego. Gminę Jeziorany na dzień **30 listopada 2024 r.** zamieszkiwało **7079 tys. mieszkańców.**

Ze wsparcia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej Jeziorany korzystało w 2021 r. - 201 rodzin (liczba osób w rodzinach – 416), w 2022 r. – 177 rodzin (liczba osób w rodzinach 396), w 2023 r. – liczba rodzin 156 (liczba osób w rodzinach 348), w 2024 r. na dzień 30.11.2024 r. – liczba rodzin 145 (liczba osób w rodzinach 294).

Głównymi powodami przyznania pomocy finansowej w 2021 r. było: ubóstwo - 120 rodzin, bezrobocie - 70 rodzin, niepełnosprawność - 55 rodzin, bezdomność – 4 osoby prowadzące jednoosobowe gospodarstwo domowe, potrzeba ochrony macierzyństwa – 25 rodzin, długotrwała lub ciężka choroba - 75 rodzin, trudność w przystosowaniu po zwolnieniu z zakładu karnego – 13 osób, zdarzenie losowe – 1 rodzina, bezradność – 1 rodzina. W roku 2022 r. powody przyznania pomocy były następujące: ubóstwo - 101 rodzin, bezdomność – 3 osoby prowadzące jednoosobowe gospodarstwo domowe, bezrobocie - 67 rodzin, niepełnosprawność

- 49 rodzin, potrzeba ochrony macierzyństwa – 30 rodzin, długotrwała lub ciężka choroba - 59 rodzin, trudność w przystosowaniu po zwolnieniu z zakładu karnego – 4. W roku 2023 r. powody przyznania pomocy były następujące: ubóstwo - 80 rodzin, bezrobocie - 46 rodzin, bezdomność – 3, niepełnosprawność - 51 rodzin, potrzeba ochrony macierzyństwa – 30 rodzin, długotrwała lub ciężka choroba - 53 rodzin, trudność w przystosowaniu po zwolnieniu z zakładu karnego – 4 osoby, zdarzenie losowe – 2 rodziny. W roku 2024 r. (na dzień 30.11.2024 r.) główne powody przyznania pomocy były następujące: ubóstwo – 69 rodzin, bezdomność – 4 osoby, bezrobocie - 56 rodzin, niepełnosprawność - 50 rodzin, potrzeba ochrony macierzyństwa – 21 rodzin, długotrwała lub ciężka choroba - 37 rodzin, trudność w przystosowaniu po zwolnieniu z zakładu karnego – 1 osoba, zdarzenie losowe – 7 rodzin. Wyłączną pomocą w postaci pracy socjalnej objęto w 2021 r. – 204 rodziny, w roku 2022 - 187 rodzin, w roku 2023 – 248 rodzin, w roku 2024 na dzień 30.11.2024 r. – 374 rodzin. Należy nadmienić, że nie wszystkie rodziny korzystające z pracy socjalnej korzystały z pomocy w formie pieniężnej.

Na terenie gminy Jeziorany w roku 2021 założono 16 procedur Niebieska Karta – w tym 12 założonych procedur Niebieska Karta powiązanych z problemem alkoholowym. W roku 2022 r. założono 17 procedur Niebieska Karta - w tym 14 założonych procedur Niebieska Karta powiązanych z problemem alkoholowym. W roku 2023 r. założono 15 procedur Niebieska Karta - w tym 1 założona procedura Niebieska Karta powiązana z problemem alkoholowym. W roku 2024 (na dzień 30.11.2024 r.) założono 8 procedur Niebieska Karta oraz 3 procedury prowadzone są z terenu innej gminy – w tym 2 założone procedury Niebieska Karta powiązane są z problemem alkoholowym.

Liczba rodzin korzystających z pomocy na przełomie ostatnich lat zmniejsza się. Sytuacja ta wynika między innymi z powodu zwiększania się form i kwot wsparcia z systemu świadczeń rodzinnych, wychowawczych i funduszu alimentacyjnego. Duży wpływ ma również niż demograficzny oraz zmniejszenie liczby dzieci w rodzinach.

Według stanu na dzień 30 października 2024 roku w Urzędzie Pracy Powiatu Olsztyńskiego z terenu Gminy Jeziorany odnotowano 244 osoby bezrobotne (w tym 85 z miasta Jeziorany), w roku 2023 - 227 osób bezrobotnych (w tym 87 z miasta Jeziorany), w 2022 r. - 250 osób (w tym 97 z miasta Jeziorany), zaś w 2021 r. – 291 (w tym 111 z miasta Jeziorany). W porównaniu do roku 2023 zauważalna jest tendencja wzrostowa osób zarejestrowanych jako osoby bezrobotne z terenu Gminy Jeziorany.

Z danych Komisariatu Policji w Biskupcu wynika, że na terenie gminy Jeziorany: w 2021 r. nie odnotowano interwencji odnośnie zakłócenia porządku publicznego przez osoby

nietrzeźwe, natomiast podjęto 26 interwencji w stosunku do osób nietrzeźwych lub spożywających alkohol w miejscu publicznym, nie odnotowano wypadków drogowych spowodowanych przez osoby pod wpływem alkoholu lub narkotyków, odnotowano 13 interwencji policji dotyczących przemocy domowej z powodu alkoholu, przewieziono 11 osób do wytrzeźwienia do ambulatorium dla osób nietrzeźwych bądź jednostki Policji (pomieszczenie dla osób zatrzymanych); w 2022 r. nie odnotowano interwencji odnośnie zakłócenia porządku publicznego przez osoby nietrzeźwe, natomiast podjęto 31 interwencji w stosunku do osób nietrzeźwych lub spożywających alkohol w miejscu publicznym, nie odnotowano wypadków drogowych spowodowanych przez osoby pod wpływem alkoholu lub narkotyków, odnotowano 10 interwencji policji dotyczących przemocy domowej z powodu alkoholu, przewieziono 14 osób do wytrzeźwienia do ambulatorium dla osób nietrzeźwych bądź jednostki Policji (pomieszczenie dla osób zatrzymanych); w 2023 r. nie odnotowano interwencji odnośnie zakłócenia porządku publicznego przez osoby nietrzeźwe, natomiast podjęto 17 interwencji w stosunku do osób nietrzeźwych lub spożywających alkohol w miejscu publicznym, odnotowano 1 wypadek drogowy spowodowany przez osobę pod wpływem alkoholu, odnotowano 29 interwencji policji dotyczących przemocy domowej z powodu alkoholu, przewieziono 12 osób do wytrzeźwienia do ambulatorium dla osób nietrzeźwych bądź jednostki Policji (pomieszczenie dla osób zatrzymanych); w 2024 r. do dnia 31.10.2024 r. odnotowano 1 interwencję odnośnie zakłócenia porządku publicznego przez osoby nietrzeźwe, natomiast podjęto 15 interwencji w stosunku do osób nietrzeźwych lub spożywających alkohol w miejscu publicznym, odnotowano 1 wypadek drogowy spowodowany przez osobę pod wpływem alkoholu, odnotowano 26 interwencji policji dotyczących przemocy domowej z powodu alkoholu, przewieziono 8 osób do wytrzeźwienia do ambulatorium dla osób nietrzeźwych bądź jednostki Policji (pomieszczenie dla osób zatrzymanych).

W Gminie Jeziorany liczbę osób uzależnionych szacuje się na ok. 141 osoby (2% populacji), natomiast pijących ryzykownie i szkodliwie na 353 - 495 osób (od 5 do 7 % populacji).

W Punkcie Konsultacyjnym dot. Alkoholizmu, Narkomanii i Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Jezioranach w 2021 r. przeprowadzono rozmowy z 13 - ma osobami w związku z nadużywaniem alkoholu, oraz 6 osobami – członkami rodzin, których problem alkoholowy dotyczy. W 2022 r. przeprowadzono rozmowy z 8 - ma osobami w związku z nadużywaniem alkoholu, oraz 6 osobami – członkami rodzin, których problem alkoholowy dotyczy. W 2023 r. przeprowadzono rozmowy z 19 - ma osobami w związku z nadużywaniem alkoholu, oraz 8

osobami – członkami rodzin, których problem alkoholowy dotyczy. W roku 2024 r. (na dzień 30.11.2024 r.) przeprowadzono rozmowy z 25 - ma osobami w związku z nadużywaniem alkoholu, oraz 2 osobami – członkami rodzin, których problem alkoholowy dotyczy.

Z poradnictwa psychologicznego w roku 2022 skorzystało 17 kobiet, 10 mężczyzn, 6 – cioro dzieci, w roku 2023 - 16 kobiet, 5 mężczyzn i 12 -cioro dzieci. W roku 2024 r. (na dzień 30.11.2024 r.) skorzystało ze wsparcia psychologa 18 kobiet, 7 mężczyzn i 9 -cioro dzieci.

Z poradnictwa prawnika w roku 2022 r. skorzystało 28 kobiet i 20 mężczyzn, w roku 2023 – 22 kobiet i 7 mężczyzn, zaś w roku 2024 r. (na dzień 30.11.2024 r.) - 21 kobiet i 11 mężczyzn.

Z poradnictwa terapeuty uzależnień w roku 2022 r. – skorzystało 4 kobiety i 9 mężczyzn, w roku 2023- 4 kobiety i 8 mężczyzn, zaś w roku 2024 r. (na dzień 30.11.2024 r.) 6 kobiet i 16 mężczyzn.

W 2021 r. GKRPA w Jezioranach skierowała 8 wniosków do Sądu Rodzinnego w Biskupcu w celu podjęcia leczenia odwykowego, w roku 2022 r. GKRPA w Jezioranach skierowała 5 wniosków do Sądu Rodzinnego w Biskupcu w celu podjęcia leczenia odwykowego, w roku 2023 GKRPA w Jezioranach skierowała 4 wnioski do Sądu Rodzinnego w Biskupcu w celu podjęcia leczenia odwykowego, zaś w roku 2024 r. (na dzień 30.11.2024 r.) GKRPA w Jezioranach skierowała 5 wniosków do Sądu Rodzinnego w Biskupcu w celu podjęcia leczenia odwykowego.

W 2023 r. przeprowadzono kontrole w 4 punktach sprzedaży napojów alkoholowych, zaś w roku 2024 (na dzień 30.11.2024 r.) w 3 punktach sprzedaży w wyniku których nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie sprzedaży alkoholu.

V. RYNEK NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH

Uchwałą Rady Miejskiej w Jezioranach w 2018 r. ustalono maksymalną liczbę 150 zezwoleń na sprzedaż oraz sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych odrębnie dla:

poszczególnych rodzajów napojów alkoholowych:

- 50 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych do 4,5% zawartości alkoholu oraz piwa,
- 50 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych powyżej 4,5 % do 18 % zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa),
- 50 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych powyżej 18 % zawartości alkoholu.

punktów sprzedaży oraz sprzedaży i podawania napojów alkoholowych , w tym:

- 120 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia poza miejscem sprzedaży,
- 30 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia w miejscu sprzedaży.

W 2021 r. nowych zezwoleń na sprzedaż poszczególnych rodzajów napojów alkoholowych wydano dla :

- 7 punktów na sprzedaż napojów alkoholowych do 4,5% zawartości alkoholu oraz piwa,
- 6 punktów na sprzedaż napojów alkoholowych powyżej 4,5 % do 18 % zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa),
- 4 punktów na sprzedaż napojów alkoholowych powyżej 18 % zawartości alkoholu,

W 2022 r. nowych zezwoleń na sprzedaż poszczególnych rodzajów napojów alkoholowych wydano dla :

- 2 punktów na sprzedaż napojów alkoholowych do 4,5% zawartości alkoholu oraz piwa,
- 2 punktów na sprzedaż napojów alkoholowych powyżej 4,5 % do 18 % zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa),
- 3 punktów na sprzedaż napojów alkoholowych powyżej 18 % zawartości alkoholu,

W 2023 r. nowych zezwoleń na sprzedaż poszczególnych rodzajów napojów alkoholowych wydano dla :

- 3 punktów na sprzedaż napojów alkoholowych do 4,5% zawartości alkoholu oraz piwa,
- 3 punktów na sprzedaż napojów alkoholowych powyżej 4,5 % do 18 % zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa),
- 2 punktów na sprzedaż napojów alkoholowych powyżej 18 % zawartości alkoholu,

W 2024 r. (na dzień 30.11.2024 r.) nowych zezwoleń na sprzedaż poszczególnych rodzajów napojów alkoholowych wydano dla :

- 8 punktów na sprzedaż napojów alkoholowych do 4,5% zawartości alkoholu oraz piwa,
- 7 punktów na sprzedaż napojów alkoholowych powyżej 4,5 % do 18 % zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa),
- 5 punktów na sprzedaż napojów alkoholowych powyżej 18 % zawartości alkoholu,

VI. STAN ZASOBOW W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Dla właściwej realizacji zadań Programu w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych Burmistrz Jezioran powołał pełnomocnika oraz Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Zadania pełnomocnika:

1. Przygotowanie i realizacja Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii,
2. Prowadzenie w imieniu Burmistrza działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych,
3. Współpraca z Pełnomocnikiem Wojewody i Pełnomocnikami innych jednostek samorządowych,
4. Prowadzenie dokumentacji Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Współrealizatorami programu są następujące podmioty:

1. Punkt Konsultacyjno - Profilaktyczny dot. Alkoholizmu, Narkomanii i Przeciwdziałaniu Przemocy w Rodzinie w Jezioranach,
2. Urząd Miejski w Jezioranach,
3. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jezioranach,
4. Miejski Ośrodek Kultury w Jezioranach,
5. Ośrodek Sportu i Rekreacji w Jezioranach,
6. Zespół Szkół w Jezioranach, Szkoła Podstawowa w Radostowie, Szkoła Podstawowa we Franknowie, Zespół Szkół Ponadpodstawowych w Jezioranach, przedszkola z terenu Gminy Jeziorany,
7. Posterunek Policji w Jezioranach,
8. Sąd Rejonowy w Biskupcu,
9. Wojewódzki Zespół Lecznictwa Psychiatrycznego w Olsztynie,
10. Niepubliczny Zakład Podstawowej Opieki Zdrowotnej „Medyceusz” w Jezioranach,
11. Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Jezioranach,

12. Parafia Rzymsko - Katolicka pw. Św. Bartłomieja w Jezioranach,
13. Zespół Interdyscyplinarny w Jezioranach,
14. Organizacje pozarządowe, które zgodnie ze swoim statutem realizują zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, narkotykowych, przeciwdziałania przemocy domowej.

VII. ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GKRPA.

Członkowie komisji otrzymują ze środków pozyskanych z koncesji wynagrodzenie naliczone procentowo od minimalnego wynagrodzenia pracowniczego określonego corocznie w dzienniku ustaw - Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej.

- pełnomocnik – 34 % miesięcznie (brutto),
- przewodniczący komisji 16,5 % miesięcznie(brutto),
- członkowie Komisji 12,1 % miesięcznie(brutto).

Wynagrodzenie przysługuje za miesiąc, w którym przynajmniej dwukrotnie zostały zrealizowane niżej wymienione zadania: dyżur w Punkcie Konsultacyjnym, posiedzenia Komisji, kontrole dotyczące przestrzegania przepisów o sprzedaży napojów alkoholowych lub inne prace zlecone członkom Gminnej Komisji.

Realizacja Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii na lata 2025 - 2027 prowadzona będzie w oparciu o środki własne Gminy uzyskane z wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na podstawie przepisów *ustawy* z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz. U. z 2021 r. , poz. 1119). Powyższe środki gromadzone są w budżecie Gminy w **dziale 756**.

Plan wydatków Programu na 2025 rok zostanie określony w uchwale budżetowej na 2025 rok w **dziale 851 – ochrona zdrowia**. Sprawozdanie finansowe i merytoryczne z realizacji Programu będzie integralną częścią rocznego sprawozdania budżetowego Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jezioranach.

VIII. CELE PROGRAMU:

1. 1. Cel strategiczny:

DAŻENIE DO OGRANICZENIA I WYELIMINOWANIA SPOŻYCIA ALKOHOLU, NARKOTYKÓW, INNYCH UŻYWEK UZALEŻNIAJĄCYCH ORAZ UZALEŻNIEŃ BEHAWIORALNYCH.

1. 2. Cele operacyjne:

1. Ochrona zdrowia przez ograniczenie:

- 1) ilości nowych przypadków uzależnień fizycznych i behawioralnych;
- 2) śmiertelności i degradacji psychofizycznej osób uzależnionych;
- 3) rozmiarów uszkodzeń zdrowia spowodowanych nadużywaniem alkoholu, narkotyków, innych używek oraz uzależnieniami behawioralnymi.

2. Ochrona rodziny przed przemocą i skutkami nadużywania alkoholu, narkotyków, środków odurzających, uzależnień behawioralnych.

3. Zmniejszenie ilości wypadków spowodowanych nietrzeźwością.

4. Ograniczenie nietrzeźwości jako jednej z przyczyn naruszania prawa i porządku publicznego.

5. Zmniejszenie liczby przypadków naruszania prawa w obrocie alkoholem.

6. Promowanie postaw społecznych ważnych dla profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych z alkoholem, narkotykami, innymi używkami uzależniającymi oraz uzależnieniami behawioralnymi.

7. Promowanie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, narkomanii, uzależnień behawioralnych.

8. Przeciwdziałanie uzależnieniom behawioralnym.

9. Zwiększanie wiedzy na temat zagrożeń jakie niosą ze sobą uzależnienia.

IX. ZADANIA GMINNEGO PROGRAMU.

Zadanie 1

Pomoc terapeutyczna i rehabilitacyjna dla osób uzależnionych

1. Motywowanie osób uzależnionych, jak i członków ich rodzin i współuzależnionych do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia uzależnienia, kierowanie tych osób do odpowiednich poradni i instytucji.

2. Współpraca z placówkami służby zdrowia w zakresie leczenia i rehabilitacji osób uzależnionych.
3. Motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie, ale nieuzależnionych, do zmiany szkodliwego wzoru picia.
4. Finansowanie pomocy psychiatrycznej, psychologicznej, prawnej i terapeutycznej z zakresu problemów uzależnień, problemów wychowawczych i przeciwdziałania przemocy.
5. Zakup materiałów edukacyjnych, ulotek, broszur, ogłoszenia w mediach lokalnych i na stronach internetowych.
6. Podnoszenie kwalifikacji członków Gminnej Komisji i Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy poprzez udział w konferencjach, szkoleniach, warsztatach oraz finansowanie związanych z tym kosztów udziału i dojazdu.
7. Utrzymanie Punktu Konsultacyjnego (ponoszenie opłat z tytułu: czynszu, energii, wody, niezbędnego wyposażenia).

Zadanie 2

Pomoc rodzinom, w których występują problemy uzależnień a w szczególności udzielenie ochrony przed przemocą.

1. Wsparcie finansowe prowadzenia poradnictwa i pomocy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym organizacja dyżurów psychologa, prawnika i specjalistów uzależnień.
2. Uczestniczenie w pracach Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej.
3. Współpraca z policją, prokuraturą, szkołą, ośrodkiem pomocy społecznej, sądem, zakładami opieki zdrowotnej.
4. Finansowanie szkoleń i warsztatów dla przedstawicieli instytucji włączonych w system przeciwdziałania przemocy.
5. Umożliwienie uzyskania schronienia dla ofiar przemocy w rodzinie.
6. Współorganizowanie programu korekcyjno - edukacyjnego dla sprawców przemocy w rodzinie .
7. Wdrażanie i finansowanie metod pracy z osobami doświadczającymi przemocy w rodzinie, mających na celu zwiększenie umiejętności radzenia sobie z przemocą, odbudowę poczucia własnej wartości (programy, warsztaty itp.) oraz tworzenie grup wsparcia.

8. Uczestniczenie członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w procedurze „Niebieska Karta”.
9. Realizacja działań edukacyjnych, profilaktycznych i warsztatowych skierowanych do dzieci i młodzieży promujących między innymi rodzinę bez przemocy oraz właściwe relacje między rówieśnikami jak również udział w ogólnopolskich kampaniach w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie i cyberprzemocy, (rozpowszechnianie tematycznych informatorów, broszur, plakatów, ulotek oraz innych gadżetów).
10. Wspieranie działań Zespołu Interdyscyplinarnego w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
11. Rozpowszechnianie informacji w środowisku lokalnym na temat instytucji i osób, które świadczą pomoc w związku z występowaniem problemu uzależnień i przemocą w rodzinie (plakaty, ulotki, lokalne media i strony internetowe).

Zadanie 3

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych i socjoterapeutycznych :

1. Organizowanie i finansowanie bądź dofinansowanie na terenie szkół i innych placówek opiekuńczo-wychowawczych, programów i warsztatów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży.
2. Finansowanie i organizowanie szkoleń i kursów specjalistycznych w zakresie pracy profilaktycznej z dziećmi i młodzieżą oraz rozwijanie umiejętności prowadzenia zajęć profilaktycznych organizowanych dla nauczycieli, pedagogów, psychologów.
3. Organizowanie i wspieranie działań propagujących zdrowy styl życia z uwzględnieniem aktywności kulturalnej i sportowej dzieci i młodzieży poprzez:

- a) organizowanie zajęć edukacyjnych i sportowo - rekreacyjnych z uwzględnieniem programów profilaktycznych pozwalających konstruktywnie wpływać na postawy młodych ludzi wobec używek,
 - b) kampanie promujące aktywność fizyczną i zdrowy styl życia.
4. Organizowanie i finansowanie spektakli teatralno – widowiskowych i koncertów profilaktycznych.
 5. Współfinansowanie organizacji czasu wolnego dzieciom i młodzieży w tym wypoczynku (ferie zimowe, wakacje letnie) z włączeniem realizacji działań profilaktycznych związanych z używaniem alkoholu, środków odurzających, substancji psychoaktywnych oraz promowaniem zdrowego stylu życia..
 6. Prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych.
 7. Finansowanie i organizowanie szkoleń (sprzedawcy napojów alkoholowych, kuratorzy, pedagodzy, pracownicy socjalni, dzielnicowi).
 8. Realizacja działań edukacyjnych na temat uzależnień, w tym m.in. od alkoholu, narkotyków, dopalaczy, substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych dla kadry pedagogicznej i rodziców, udział w ogólnopolskich kampaniach w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii (zakup i rozpowszechnianie materiałów dydaktycznych, broszur, plakatów, ulotek itp.).

Zadanie 4

Prowadzenie kontroli w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu lub poza miejscem, a w szczególności:

1. Przypadków sprzedaży alkoholu: nieletnim, osobom których zachowanie wskazuje na to, iż są w stanie nietrzeźwości, na kredyt lub pod zastaw,
2. Reklamy, promocji napojów alkoholowych,
3. Wprowadzania do obiegu napojów alkoholowych pochodzących z nielegalnych źródeł,
4. Obecności wymaganych przepisami prawa tablic informacyjnych o szkodliwości spożycia alkoholu,

5. Naruszeń porządku publicznego w miejscu sprzedaży i najbliższej okolicy,
6. Stwierdzenia sprzedaży alkoholu bez wymaganego zezwolenia.

Zadanie 5

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień.

1. Udzielanie dotacji dla organizacji pozarządowych, które zgodnie ze swoim statutem realizować będą zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkotykowych oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
2. Wspieranie działalności stowarzyszeń i lokalnych koalicji trzeźwościowych mających charakter profilaktyczny.
3. Wspieranie grup wsparcia „AA” i Al- Anon ”.
4. Dofinansowanie zatrudnienia pracownika Klubu Integracji Społecznej w ramach MOPS w Jezioranach podejmującego działania mające na celu reintegrację dla osób zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym.
5. Organizowanie szkoleń podnoszących kwalifikacje osób realizujących zadania profilaktyczne.
6. Wspomaganie działalności profilaktycznej, edukacyjno-informacyjnej służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych w tym: zakup i rozpowszechnianie tematycznych informatorów, broszur, plakatów, ulotek i gadżetów.

Zadanie 6

Działania ukierunkowane na zmniejszenie problemów zdrowotnych i społecznych wynikających z używania w celach innych niż medyczne środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych.

1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem.
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.
4. Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii.

Zadanie 7

Podejmowanie działań na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości na drogach i poprawy bezpieczeństwa w ruchu drogowym.

1. Realizacja programów edukacyjnych z zakresu zwiększenia bezpieczeństwa ruchu drogowego.
2. Podejmowanie działań edukacyjno- informacyjnych i kampanii w tym : zakup i rozpowszechnianie tematycznych informatorów, broszur i innych materiałów nakierowanych na zmianę przekonań i postaw uczestników ruchu drogowego, dofinansowanie zakupu dla Policji specjalistycznych urządzeń pozwalających na pomiar zawartości alkoholu (etanolu) w wydychanym powietrzu.
3. Współpraca z instytucjami, które w zakresie swoich działań interwencyjno - sprawdzających zmierzających do poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego, w tym zakup i przekazywanie materiałów informacyjnych (plakatów, ulotek i gadżetów).
4. Podnoszenie kompetencji zawodowych przedstawicieli służb kontaktujących się z osobami nietrzeźwymi(policja, ratownicy medyczni.)

X . PRZEWIDYWANE REZULTATY PROGRAMU

1. Podniesienie świadomości jak największej liczby mieszkańców gminy Jeziorany wobec skutków używania napojów alkoholowych, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych.
2. Zapobieganie powstawania uzależnień wśród mieszkańców Gminy Jeziorany.
3. Objęcie jak największej liczby dzieci i młodzieży szkolnej działaniami o charakterze profilaktycznym.
4. Zmniejszenie skali problemów społecznych i dysfunkcji rodzinnych powodowanych uzależnieniem.

5. Podwyższenie kompetencji pracowników służb zobowiązanych do pomocy osobom doświadczającym przemocy, jak również osobom mającym problemy z uzależnieniami.
6. Dostarczenie informacji mieszkańcom Gminy na temat ofert pomocy z zakresu uzależnień i przemocy w rodzinie.

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

Realizacja gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii nie rozwiąże wszystkich problemów dotyczących uzależnień. Jednakże założeniem Programu jest podejmowanie działań które w jak największym stopniu przyczynią się do ograniczenia zjawiska uzależnień oraz skutków wynikających z uzależnień na terenie gminy Jeziorany.

Sporządził:

Marcin Grossmann

Pełnomocnik Burmistrza

ds. realizacji GPPiRPA

